

Fenomén PPP - medzinárodné skúsenosti a Slovensko

Author: SF / Zuzana Kmecová | Published: 25.11.2008

Zvláštna pozornosť bola venovaná zahraničným skúsenostiam z ich príprav v Českej republike a vo Francúzsku a praktickým skúsenostiam uplatnenia tejto metódy na regionálnej a obecnej úrovni. K problematike sa mali možnosť vyjadriť aj zástupcovia univerzít, ktorí koncept PPP skúmajú ako predmet výskumu.

Nedostatok kvalitných zámerov

Prvý panel diskusných príspevkov otvorila a moderátorsky viedla Irma Chmelová z Asociácie PPP. Po predstavení základných východísk a charakteristík upriamila pozornosť na zmluvné vzťahy a samotný priebeh typického PPP projektu s dôrazom na dôsledné spracovanie štúdie realizovateľnosti. Jej obsahom musí byť okrem iného kvantifikácia vplyvu projektu na rozpočet verejnej správy a overenie výhodnosti jeho realizácie projektu metódou PSC (komparátor verejného sektoru). Aktuálne PPP projekty v dopravnom sektore zahŕňajú tri tendre na výstavbu a prevádzku diaľnic a ciest, na systém elektronického mýta a na opravu a údržbu ciest 2. a 3. triedy v Košickom samosprávnom kraji (KSK). Projektom tohto typu je aj spoločný mediálny komplex pre STV a SRo, vo fáze iniciácie sú projekty multifunkčnej športovej haly v Bratislave, Národného športového centra v Žiline a spoločného sídla ministerstiev - tzv. vládneho mesta. Výzvou je rozšíriť podporu pre PPP predovšetkým v oblasti zdravotníctva a sociálnej infraštruktúry. V závere diskusného príspevku Chmelová podotkla, že budúcnosť PPP môže záležať aj od úspechu prvých projektov a počtu kvalitných zámerov, ktorých je v súčasnosti nedostatok.

Stavebné fórum.sk

Technická a konzultačná pomoc MF

Jana Kolesárová z Ministerstva financií SR informovala, že v programovom období 2007 až 2013 môže Slovensko v rámci Operačného programu Technická pomoc využívať zdroje zo štrukturálnych fondov na podporu a rozvoj verejno-súkromných partnerstiev ako jednej z inovatívnych foriem financovania. Ministerstvo poskytuje z týchto zdrojov technickú pomoc orgánom verejnej správy s cieľom podporiť rozvoj konceptu PPP. Jeho konzultačná a finančná podpora sa týka predloženia a výberu projektových zámerov, verejného obstarania poradenských služieb na vypracovanie štúdie realizovateľnosti k vybranému projektu, financovania nákladov štúdie realizovateľnosti, zastúpenia ministerstva v Riadiacom výbore vybraného PPP projektu a zabezpečenia školení pre členov Riadiaceho výboru a Realizačného tímu. Východiskovými dokumentmi sú Osnova projektového zámeru a kritériá na výber projektového zámeru (UV č.80/2008) a Príručka pre predkladateľa projektového zámeru. Po praktickom príklade hodnotenia vybraných projektových zámerov rečníčka zdôraznila, že zmyslom konzultačnej a finančnej podpory je zabezpečiť kvalifikovaných a skúsených poradcov zo súkromnej sféry a vstúpiť do procesu spolufinancovania štúdie realizovateľnosti, prípravy verejného obstarávania koncesionára a zmluvnej dokumentácie. Táto pomoc zo strany MF SR je v porovnaní s okolitými krajinami výnimočná.

Kritériami aj inovatívnosť a estetika

Riadením projektov PPP vo svete začal svoje vystúpenie Martin Pekáček zo spoločnosti Stavby silnic a železníc, a.s. Praha. Na základe porovnaní skúseností z ich príprav na Slovensku a vo Francúzsku analyzoval komplexné vyhodnotenie verejnej prospešnosti cez tzv. evaluation prealable (predbežné vyhodnotenie) a tzv. PSC, ktoré predstavuje už spomínaný komparátor verejného sektoru. Jeho analýza vstupu súkromného partnera do procesu vyústila do stanovenia kritérií pridelenia zákazky, ktorými sú okrem ekonomicky najvýhodnejšej ponuky napríklad aj inovačný charakter a estetická kvalita diela alebo pripomienkovanie koncesnej zmluvy. Hlavným rozdielom v prístupe oboch krajín k projektom typu DBFO je časový horizont vstupu súkromného sektoru do procesu prípravy, pričom zmluvná pripravenosť je v oboch krajinách rovnaká. Keďže pri PPP projektoch ide o dlhodobé partnerstvo presahujúce niekoľko volebných období, je podľa jeho slov dôležité zabezpečiť široký konsenzus pre ich podporu.

Analýza na príklade výstavby radnice

Jaroslava Malcová a Bystrík Bugan z právnickej kancelárie Gleiss Lutz, v.o.s. Praha sa vo svojom vystúpení venovali aktuálnym PPP projektom v Českej republike na centrálnej i regionálnej úrovni a zhodnotením právneho prostredia charakterizovaného predovšetkým novým návrhom zákona o verejných koncesných zákazkách. Na praktickom príklade výstavby radnice analyzovali možné spôsoby realizácie projektu od

metódy, štandardného nákupu pozemku a následnej výstavby vo vlastnej réžii, až po nákup a dlhodobý prenájom hotovej nehnuteľnosti. Pri výbere najvhodnejšej varianty výstavby na základe stanovených kritérií peňažnej hodnoty, času a vlastníctva predstavovala forma PPP až druhú najvhodnejšiu alternatívu. Každý projekt je však jedinečný z hľadiska výsledkov hodnotiaceho procesu.

Komparátor verejného sektora

Oto Hudec z Inštitútu regionálneho a komunálneho rozvoja Technickej univerzity v Košiciach, ktorý moderátorsky viedol druhý panel diskusných príspevkov, poukázal na nevyhnutnosť komplexného skúmania konceptu PPP a následných možností jeho využitia v realizácii regionálnej politiky územnej samosprávy. Na jeho slová nadviazal Juraj Nemeč z Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Podľa jeho slov sú projekty PPP - tzv. PPPP málo úspešné a navyše komparátor verejného sektora (PSC) často nie je reálne kvantifikovateľný. O medzinárodných skúsenostiach z tejto oblasti vypovedá európska „case book“, EIPA - Európsky inštitút pre verejnú správu alebo TIS - Transparency International Slovensko. K predpokladom úspešnosti a efektívnosti PPPP patrí aj odbornosť a správny postup pri ich príprave PPP. V tejto súvislosti zostáva úloha univerzít otvorená.

Výhody zvoleného financovania

Marta Vajkunyová z KSK vytýčila základné východiská na uplatnenie metódy PPP na regionálnej a obecnej úrovni. Ťažiskovými sú predovšetkým nevyhnutné rozsiahle rekonštrukcie a opravy dopravnej infraštruktúry (ciest II. a III. triedy) a spôsob ich financovania v podmienkach KSK. Už od roku 2005 sa na základe medzinárodných vzorov a skúseností (na báze kombinovanej zmluvy na výstavbu a následnú údržbu cestnej komunikácie, nie koncesie) realizovali stavebné úpravy ciest v rozsahu vyše jednej miliardy Sk. Nespornou výhodou zvoleného spôsobu bolo, že v relatívne krátkom čase sa dal realizovať prioritne väčší rozsah obnovy cestnej siete bez vysokého jednorazového zaťaženia rozpočtu, i keď išlo o drahší model financovania, ako je klasické úverovanie, pričom to nebol „čistý“ PPP projekt. V závere vystúpenia Vajkunyová predostrela odporúčania týkajúce sa spracovania vzorových projektov vhodných na realizáciu stavebných úprav cestnej infraštruktúry, optimálnej diverzifikácie rizík najmä vo fáze užívania stavieb, predĺženia zmluvného vzťahu medzi zadávateľom a zhotoviteľom a zvýšenia podpory MF SR v oblasti technickej pomoci projektom PPP.

Stavebné fórum.sk

Identifikácia právnych rizík

Posudzovaním miery alokovaného rizika v rámci PPP projektov uzavrel záverečný panel príspevkov Dušan Kozovský z Ekonomickej univerzity v Bratislave. Osobitne poukázal na stupeň finančnej páky, ktorý je dôležitým rizikovým faktorom zo strany súkromného sektora a vplyv alokovaného rizika na spoločenskú hodnotu PPP projektu. V súvislosti s prípravou kvalitnej koncesnej zmluvy vyvstáva potreba hĺbkovej analýzy obchodno-právnych, správno-právnych, finančno-právnych, trestno-právnych aspektov PPP v súvislosti s identifikáciou právnych rizík.

Seminár spojený s diskusiou bol určený manažérom a zástupcom developerských, stavebno-investičných a správcovských spoločností, predstaviteľom akademického sektora, bankovníctva, priemyslu, štátnej správy, ako aj širokej odbornej verejnosti. Diskusiu rozprúdili predovšetkým otázky ohľadom stanovenia kritérií hodnotenia PPP projektov zo strany MF SR, úspešnosti projektov PPP ako nástroja a prognóz rozvoja PPP na regionálnej úrovni, ktoré nespádajú iba do oblasti dopravnej infraštruktúry.

Partnermi seminára boli INGOS, a.s. a EUROVIA - Cesty, a.s. Viac informácií nájdete na www.stavebne-forum.sk/events2008.

25.11.2008 08:00, SF / Zuzana Kmecová